Analiza ankete med prebivalci občine Žirovnica 2025

Trajnostni razvoj turizma je tisti, ki gre z roko v roki z lokalno skupnostjo: podpira varovanje okolja (narave in kulture), krepi kakovost bivanja domačinov ter hkrati zmanjšuje morebitne negativne vplive turizma na vsakdan (promet, gnečo, stroške).

Foto: Polona Kus

Postopek anketiranja

Zadovoljstvo prebivalcev Žirovnice in njihov odnos do turizma smo zato želeli preveriti preko anket, ki so del postopka za pridobitev in obnovitev znaka Slovenia Green Destination. Anketiranje prebivalcev pa je imelo hkrati tudi obveščevalno funkcijo, saj smo domačinom predstavili tudi korake v smeri trajnostnega turizma.

Anketiranje potekalo od marca do decembra 2025 preko spletne anketa na www.1ka.si in tiskanih vprašalnikov. Povezave do spletne ankete smo domačinom posredovali preko socialnih omrežij, e-pošte, lokalnega in ostalih časopisov ter jih k anketiranju večkrat povabili preko lokalne radijske postaje. V fizični obliki so anketo prejela vsa gospodinjstva v občini, razdelili smo jih tudi na prireditvah in srečanjih. Pri izvedbi ankete smo sodelovali tudi z lokalnimi društvi, anketiranje pa je potekalo tudi v Čopovi rojstni hiši, kjer lokalni prebivalci urejajo dovolilnice za obisk doline Završnice.

Foto: Nejc Mrak

Analiza vzorca

V anketi je sodelovalo 178 oseb, od tega 63 % žensk in 37 % moških. Približno tretjina (33 %) jih je bilo starih od 25 do 44 let, 47 % od 45 do 64 let, 14 % 65 let ali več, ter 6 % starih do 24 let.

Po statusu je bilo 70 % anketirancev zaposlenih, 21 % upokojencev, 6 % študentov in učencev. 18 % anketirancev oz. njihovim ožjim družinskim članom turistična dejavnost predstavlja neposredni vir dohodkov.

Odnos prebivalcev do turizma v Žirovnici

Primerjava rezultatov ankete iz leta 2022 z letošnjimi ugotovitvami kaže, da se mnenje lokalnega prebivalstva o turizmu v zadnjih treh letih ni bistveno spremenilo. Odgovori prebivalcev ostajajo skoraj identični, kar kaže na ustaljeno dojemanje vplivov turizma.

Več kot polovica anketiranih (59 %) je zadovoljnih z delom Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica, nekoliko manj, 54 %, pa jih je zadovoljnih s splošnim razvojem turizma v destinaciji. Nezadovoljstvo z razvojem turizma je izrazilo 14 % vprašanih.

66 %
prebivalcev je mnenja, da
da turizem v Žirovnici dobro skrbi za ohranjanje kulture.

59 %
prebivalcev je zadovoljnih
z delom Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica.

49 %
prebivalcev je mnenja, da
so dobro obveščeni o razvoju turizma.

Več kot polovica prebivalcev ocenjuje, da ima lokalna skupnost koristi od turizma in obiskovalcev. Približno četrtina vprašanih ostaja nevtralnih, nekoliko manj kot četrtina pa se s to trditvijo ne strinja. Zelo podobno razporejeni so bili tudi odgovori na vprašanje, ali pozitivni učinki turizma v destinaciji pretehtajo nad negativnimi.

Graf 1: V visoki sezoni je število obiskovalcev previsoko in moteče.

Vprašanje obremenjenosti destinacije v visoki sezoni razkriva precej deljena mnenja. Da je obiskovalcev takrat preveč in da je to moteče, meni 28 % anketiranih, 25 % jih je neopredeljenih, medtem ko se skoraj polovica (47 %) s to trditvijo ne strinja.

Več kot polovica prebivalcev ocenjuje, da ima lokalna skupnost koristi od turizma in obiskovalcev. Približno četrtina vprašanih ostaja nevtralnih, nekoliko manj kot četrtina pa se s to trditvijo ne strinja. Zelo podobno razporejeni so bili tudi odgovori na vprašanje, ali pozitivni učinki turizma v destinaciji pretehtajo nad negativnimi.

Foto: Nejc Mrak

Na področju varovanja dediščine in narave prebivalci skrb za ohranjanje ocenjujejo različno. Skoraj dve tretjini menita, da turizem v zadostni meri prispeva k ohranjanju kulturne dediščine, precej manj – le 38 % – pa jih je takšnega mnenja glede ohranjanja narave.

Večina prebivalcev Žirovnico dojema kot varno destinacijo in meni, da turizem ne vpliva negativno na zdravstvene razmere. Kljub temu pa približno tretjina vprašanih opozarja na prekomerno onesnaževanje povezano s turizmom, skoraj polovica pa se strinja, da turizem prispeva k večjim prometnim težavam. Po drugi strani več kot polovica prebivalcev meni, da se zaradi turizma življenjski stroški niso zvišali.

Na področju dostopnosti storitev so prebivalci precej zadržani: skoraj dve tretjini menita, da zaradi turizma nimajo večje izbire storitev, kot so trgovina, promet ali zdravstvo. Kljub temu pa 44 % vprašanih ocenjuje, da turizem prispeva k boljšim možnostim za kakovostno preživljanje prostega časa, zlasti na področju prireditev in rekreacije.

Skoraj polovica prebivalcev (47 %) opaža, da se destinacija usmerja v zeleni turizem in trajnostno mobilnost, četrtina tega ne zaznava, nekaj več kot četrtina pa ostaja nevtralnih. Podoben delež (49 %) prebivalcev meni, da so o trajnostnem turizmu tudi ustrezno obveščeni in ozaveščeni.

Najbolj neenotni so bili prebivalci pri vprašanju sodelovanja pri načrtovanju razvoja turizma. Kar 42 % jih meni, da te možnosti nimajo, medtem ko jih 30 % ocenjuje, da lahko pri oblikovanju prihodnjega razvoja turizma sodelujejo. Rezultati na tem področju jasno kažejo na potrebo po večji vključenosti in odprtem dialogu z lokalno skupnostjo.

Zaključek

Zadovoljstvo lokalnih prebivalcev s turizmom je, poleg ustrezne zaščite naravne in kulturne dediščine v destinaciji, eden od najpomembnejših kazalnikov razvoja trajnostnega turizma. Prav zato je redno spremljanje zadovoljstva lokalnih prebivalcev nujno, da lahko ustrezno načrtujemo razvoj trajnostnega turizma, ki bo skladen z njihovimi željami.

Rezultati anket kažejo, da moramo najti boljše in ustreznejše komunikacijske kanale za redno in kakovostno obveščanje in ozaveščanje ter razmisliti kako še bolj okrepiti vključevanje prebivalcev v načrtovanje turizma. Pri ohranjanju narave moramo okrepiti prakso varovanja in jo narediti bolj vidno. Možnosti za izboljšave se kažejo tudi na področju urejanja prometnih težav v visoki sezoni in komuniciranju ukrepov na tem področju (upravljanje parkiranja, usmerjanje obiskovalcev, spodbujanje javnega prevoza in kolesarjenja).

Na Zavodu za turizem in kulturo Žirovnica se bomo trudili, da bomo skupaj z lokalnim prebivalstvom razvijali turizem tako, da bo dolgoročno vzdržen in imel pozitivne učinke na ljudi, ki tu živijo, na ljudi, ki od turizma živijo in na obiskovalce, ki Žirovnico obiščejo.

Pripravila: Urška Aljančič

Žirovnica, december 2025

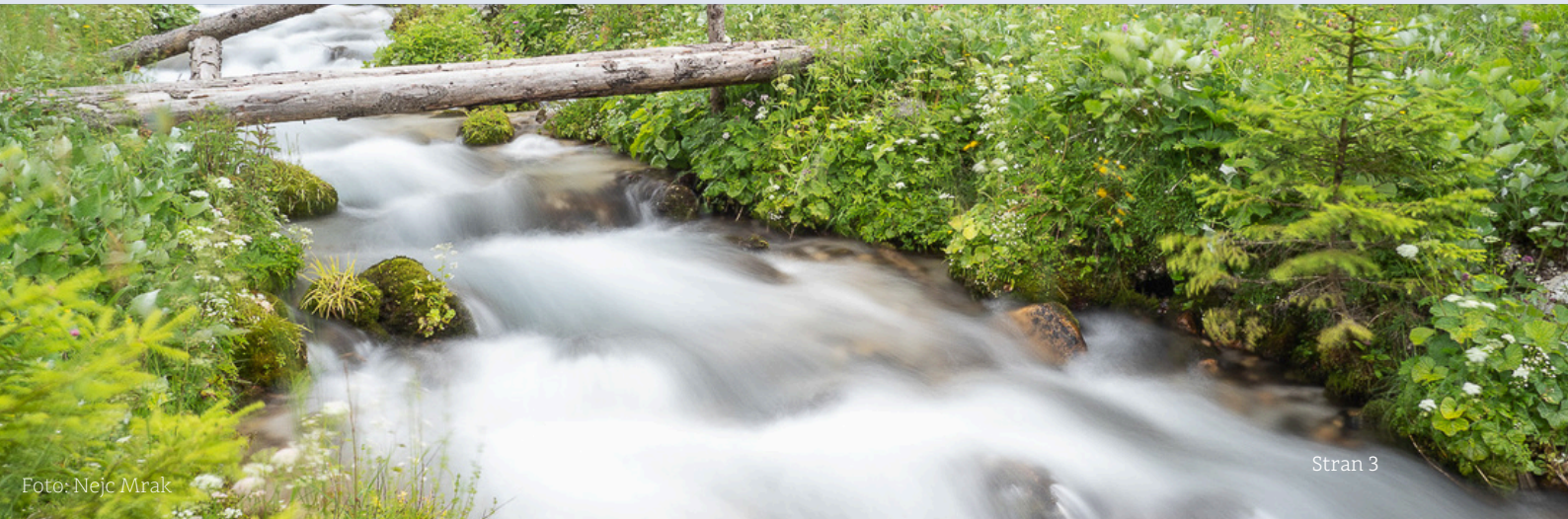

Foto: Nejc Mrak